

## GUIA DOCENT

2017-2018

### 1. Identificació de l'assignatura

**Titulació:** Títol Superior de Disseny

**Nivell:** Títol Superior d'Ensenyaments Artístics

**Nom de l'assignatura/codi:** EDP16-ENVASOS I EMBALATGES II

Especialitat	Curs	Període	Tipus	Nombre de crèdits ECTS
Producte	Tercer	Segon	Específica	6

**Departament:** Projectes i teoria del disseny

**Idioma:** Català/castellà

**Horari:** -

**Web de l'assignatura:** -

#### Professorat responsable:

Mariano aguilar  
Correu electrònic: maguilar@escoladiusseny.com  
Horari de tutories: -

#### Cap de departament

Toni Riera  
Correu electrònic: triera@escoladisseny.com  
Horari d'atenció: -

### 2. Contextualització

#### 2.1. Matèria a la qual pertany l'assignatura

L'assignatura "d'envasos i embalatges" pertany a la matèria de "projectes d'envasos i embalatges".  
Envasos i embalatges: aspectes tècnics, industrials, formals, funcionals, comercials, de comunicació

#### 2.2. Perfil professional

L'assignatura respon a la necessitat de poder solucionar envasos i embalatges en cartró, vidre, plàstic i metàl·lics proporcionant els coneixements tecnològics i de metodologia de desenvolupament creatiu d'un projecte.

### 3. Requisits

#### 3.1. Requisits essencials

Haver superat l'assignatura de formació bàsica Fonaments del disseny.

#### 3.2. Requisits recomanables

-

### 4. Competències

#### 4.1. CT/Competències transversals

- CT01 Organitzar i planificar el treball de manera eficient i motivadora.

- CT02 Recollir informació significativa, analitzar-la, sintetitzar-la i gestionar-la adequadament.
- CT03 Solucionar problemes i prendre decisions que responguin als objectius del treball que es realitza.
- CT04 Utilitzar eficientment les tecnologies de la informació i la comunicació.
- CT05 Comprendre i utilitzar, almenys, una llengua estrangera en l'àmbit del seu desenvolupament professional.
- CT06 Realitzar autocrítica cap al propi desenvolupament professional i interpersonal.
- CT07 Utilitzar les habilitats comunicatives i la crítica constructiva en el treball en equip.
- CT08 Desenvolupar raonada i críticament idees i arguments.
- CT09 Integrar-se adequadament en equips multidisciplinaris i en contextos culturals diversos.
- CT10 Liderar i gestionar grups de treball.
- CT11 Desenvolupar en la pràctica laboral una ètica professional basada en l'apreciació i la sensibilitat estètica, mediambiental i cap a la diversitat.
- CT12 Adaptar-se, en condicions de competitivitat, als canvis culturals, socials i artístics i als avenços que es produeixen en l'àmbit professional i seleccionar els canals adequats de formació continuada.
- CT13 Cercar l'excel·lència i la qualitat en la seva activitat professional.
- CT14 Dominar la metodologia de recerca en la generació de projectes, idees i solucions viables.
- CT15 Treballar de forma autònoma i valorar la importància de la iniciativa i l'esperit emprenedor en l'exercici professional.
- CT16 Usar els mitjans i recursos al seu abast amb responsabilitat envers el patrimoni cultural i mediambiental.
- CT17 Contribuir amb la seva activitat professional a la sensibilització social de la importància del patrimoni cultural, la seva incidència en els diferents àmbits i la seva capacitat de generar valors significatius.

#### 4.2. CG/Competències generals

- CG01 Concebre, planificar i desenvolupar projectes de disseny d'acord amb els requisits i condicionaments tècnics, funcionals, estètics i comunicatius.
- CG02 Dominar els llenguatges i els recursos expressius de la representació i la comunicació.
- CG03 Establir relacions entre el llenguatge formal, el llenguatge simbòlic i la funcionalitat específica.
- CG04 Tenir una visió científica sobre la percepció i el comportament de la forma, de la matèria, de l'espai, del moviment i del color.
- CG05 Actuar com a mediadors entre la tecnologia i l'art, les idees i els fins, la cultura i el comerç.
- CG06 Promoure el coneixement dels aspectes històrics, ètics, socials i culturals del disseny.
- CG07 Organitzar, dirigir i / o coordinar equips de treball i saber adaptar-se a equips multidisciplinaris.
- CG08 Plantejar estratègies de recerca i innovació per a resoldre expectatives centrades en funcions, necessitats i materials.
- CG09 Investigar en els aspectes intangibles i simbòlics que incideixen en la qualitat.
- CG10 Ser capaços d'adaptar-se als canvis i a l'evolució tecnològica industrial.
- CG11 Comunicar idees i projectes als clients, argumentar raonadament, saber avaluar les propostes i canalitzar el diàleg.
- CG12 Aprofundir en la història i la tradició de les arts i del disseny.
- CG13 Conèixer el context econòmic, social i cultural en què té lloc el disseny.
- CG14 Valorar la dimensió del disseny com a factor d'igualtat i d'inclusió social, i com a transmissor de valors culturals.
- CG15 Conèixer processos i materials i coordinar la pròpia intervenció amb altres professionals, segons les seqüències i graus de compatibilitat.
- CG16 Ser capaços de trobar solucions ambientalment sostenibles.
- CG17 Plantejar, avaluar i desenvolupar estratègies d'aprenentatge adequades a la consecució objectius personals i professionals.
- CG18 Optimitzar la utilització dels recursos necessaris per assolir els objectius previstos.
- CG19 Demostrar capacitat crítica i saber plantejar estratègies de recerca.
- CG20 Comprendre el comportament dels elements que intervenen en el procés comunicatiu, dominar els recursos tecnològics de la comunicació i valorar la seva influència en els processos i productes del disseny.
- CG21 Dominar la metodologia d'investigació.
- CG22 Analitzar, avaluar i verificar la viabilitat productiva dels projectes, des de criteris d'innovació formal, gestió empresarial i demandes de mercat.

#### 4.3.CE/Competències específiques de l'especialitat

- Resoldre problemes projectuals mitjançant la metodologia, les destreses i els procediments adequats.
- Determinar les solucions constructives, els materials i els principis de producció adequats en cada cas.

- Conèixer les característiques, les propietats físiques i químiques i el comportament dels materials utilitzats en el disseny de productes, serveis i sistemes.
- Conèixer els processos per a la producció i el desenvolupament de productes, serveis i sistemes.
- Conèixer els recursos tecnològics de la comunicació i les aplicacions d'aquests al disseny de producte.

## 5. Resultats d'aprenentatge

### PROJECTAR

- Generar, desenvolupar i materialitzar idees, conceptes i imatges per a programes comunicatius complexos.
- Dominar els procediments de creació de codis comunicatius.
- Prendre decisions argumentades en cada una de les fases de desenvolupament del projecte
- Seleccionar el tipus d'embalatge amb criteri
- Tenir en compte les implicacions funcionals, econòmiques i tecnològiques del producte
- Solucionar un projecte d'embalatge en l'aspecte de disseny i de condicionats tècnics
- Aplicar solucions d'idees creatives i innovadores
- Establir estructures organitzatives de la informació
- Conèixer i utilitzar correctament els canals que serveixen de suport a la comunicació visual, d'acord amb els objectius comunicacionals del projecte
- Resoldre problemes projectuals mitjançant la metodologia, destreses, i procediments adequats.
- Determinar les solucions constructives, els materials i els principis de producció adequats en cada cas.
- Conèixer les característiques, propietats físiques i químiques i comportament dels materials utilitzats en el disseny de productes, serveis i sistemes.
- Conèixer els processos per a la producció i desenvolupament de productes, serveis i sistemes.
- Conèixer els recursos tecnològics de la comunicació i les seves aplicacions al disseny de producte.

### EXECUTAR

- Dominar els recursos tecnològics de la comunicació visual.
- Dominar els processos de producció d'imatges, impressió, distribució, mitjans i suports materials
- Analitzar el comportament dels receptors del procés comunicacional en funció dels objectius del projecte

## 6. Continguts

Envasos i embalatges. Tipologies i materials. Forma i funció. Aspectes gràfics i comunicatius, psicològics i de persuasió. Aspectes d'ús i ergonòmics. Aspectes de protecció i distribució. Procediments d'ompliment, dosificació, impressió i etiquetatge. Aspectes ecològics. Solucions per minimitzar l'impacte ambiental. Normativa aplicable. Realització de projectes d'envasos i embalatges. Gràfica i comunicació aplicats als envasos. Mètodes de recerca en disseny.

### UD1. DEFINICIONS DEL PRODUCTE ENVÀS:

Primari, secundari, terciari, múltiple, col·lectiu, paquet, embolcall, embalatge, etiqueta...

### UD2. FUNCIONS

Continència, protecció, conservació.  
Aspectes d'ús i ergonòmics.  
Cicle de vida de l'envàs. Consideracions mediambientals.  
L'envàs com a mitjà de comunicació.  
L'envàs com a eina comercial: producte, marca, consumidor

### UD3. RELACIÓ ENVÀS – PRODUCTE

#### UD4. TIPOLOGIES I MATERIALS

- Paper i cartó
- Envasos cilíndrics

UD5• Materials plàstics. Classificació, característiques, Tipologies d'envasos, Processos de fabricació: extrusió + aire a pressió, injecció + aire a pressió, termo modelat, modelat per rotació, modelat per injecció. Envasos termo formats Pel·lícules flexibles. Pel·lícules termo encongibles.

- Envasos metàl·lics. Característiques i propietats. Materials, formes, fabricació
- Vidre, característiques i classificació. Processos de fabricació. Tipus de corona. Impressió i etiquetatge
- Processos d'etiquetatge
- Tècniques d'impressió
- Protecció i distribució. Envasat, magatzematge i transport. Palets i paletització
- Codis de barres
- Envasos i medi ambient. Aspectes ecològics. Solucions per minimitzar l'impacte ambiental.
- Normativa aplicable

### 7. Metodologia docent

#### 7.1. Estratègies generals metodològiques

La metodologia serà activa i pràctica, amb una dinàmica participativa i oberta, individualitzada i adaptada al tipus d'alumnat, al seu desenvolupament, tot fomentant l'autonomia de l'estudiant i promovent el treball col·laboratiu i l'aprenentatge cooperatiu a les activitats acadèmiques programades.

L'assignatura es farà amb el mètode expositiu. Es pot definir com la presentació d'un tema estructurat lògicament amb la finalitat de facilitar informació organitzada seguint criteris adequats a un objectiu determinat. Aquesta metodologia es centra fonamentalment en l'exposició oral per part del professorat dels continguts sobre la matèria objecte d'estudi, i l'aprenentatge basat en problemes / projectes.

Mètode d'aprenentatge que té com a punt de partida un problema dissenyat pel professorat i que l'estudiant ha de resoldre o en el qual l'estudiant du a terme un projecte en un temps determinat per resoldre un problema o abordar una tasca mitjançant la planificació, el disseny i la realització d'una sèrie d'activitats.

L'aprenentatge per descobriment és la base d'aquests mètodes. La informació de partida subministrada pel professorat és incompleta i l'estudiant ha de complementar-la mitjançant l'estudi de les fonts adequades

#### 7.2 Organització i tipus d'activitats d'aprenentatge

Activitats de treball presencial			64hores
Modalitat	Tipus d'agrupament	Descripció de la finalitat i metodologia emprada	
Classes teòriques	Grup gran	S'exposarà el contingut teòric de l'assignatura a través de sessions presencials.	18 hores
Classes pràctiques	Individual	Estudi de casos pràctics particulars i resolució de problemes pràctiques a l'aula.	43hores
Avaluació	Individual	Prova objectiva d'avaluació, oral i escrita, en tres parts.	3 hores
Activitats de treball no presencial			86hores
Modalitat	Tipus d'agrupament	Descripció de la finalitat i metodologia emprada	
Resolució de pràctiques individuals autònomes	Individual	Lectures.	18hores
Resolució de pràctiques en grup avaluatives	Petit grup	Desenvolupament d'un projecte de disseny.	68 hores

### 7.3 Instal·lacions del centre i material

Ordinador i projector a l'aula

### 7.4 Activitats interdisciplinàries

Amb reproducció i impressió

### 7.5 Activitats complementàries

Visites a empreses relacionades amb el *packaging*

### 8.1. Criteris d'avaluació generals del departament (si és el cas)

No hi ha criteris generals de departament.

### 8.2. Criteris d'avaluació

- CA01 Assisteix regularment a les activitats lectives, tutories, seminaris, i a la resta de les activitats programades
- CA02 Participa regularment a les activitats lectives, tutories, seminaris, i a la resta de les activitats programades
- CA03 Participa a l'aula de manera discursiva i argumenta el propi punt de vista raonadament
- CA04 Demuestra interès per la matèria
- CA05 Coneix, assimila i comprèn els conceptes fonamentals de l'assignatura
- CA06 Demuestra i aplica correctament els conceptes fonamentals de l'assignatura en les activitats programades
- CA07 Coneix i utilitza correctament la terminologia específica de l'assignatura
- CA08 Coneix i utilitza correctament els materials, les eines, les tecnologia i les tècniques específiques de l'assignatura
- CA09 Demuestra capacitat de síntesi, actitud crítica i raonament argumentat en les activitats programades
- CA10 Planifica correctament el temps i les activitats programades
- CA11 Treballa amb pulcritud, ordre i neteja
- CA12 Demuestra capacitat per expressar conceptes o reflexions, amb un fil conductor bàsic i ordenat
- CA13 Segueix la metodologia de treball proposada, les normes de presentació i els terminis d'entrega establerts
- CA14 Presenta correctament les activitats programades
- CA15 Resol correctament les activitats programades
- CA16 Demuestra sensibilitat artística, imaginació creativa, creativitat, innovació i originalitat en les activitats programades.
- CA17 Desenvolupa un estil propi en les activitats programades.

### 8.3. Procediments i tècniques d'avaluació i criteris de qualificació o ponderació

Per superar l'assignatura, l'alumnat haurà d'obtenir com a mínim un aprovat (5,0) en cadascun dels exercicis pràctics desenvolupats en els continguts de cada unitat didàctica que forma part d'aquesta guia docent.

Haurà d'aprovar totes les tasques, recuperant al final dels períodes complementaris i/o extraordinaris únicament aquells treballs no aprovats.

La qualificació final s'obté de la mitjana de tots els treballs aprovats.

L'obtenció dels crèdits europeus corresponents a una assignatura requereix haver superat les proves d'avaluació corresponents.

L'entrega de treballs fora de termini suposarà l'avaluació sobre el 80% de la nota.

L'assistència per a tenir avaluació contínua haurà de ser de mínim un 80 % de les hores lectives,

**Itinerari A per l'alumnat que assisteix el 80% amb aprofitament i amb avaluació contínua.**

**Itinerari B per l'alumnat que no assisteix el 80% (pèrdua d'avaluació contínua).**

Procediments i tècniques d'avaluació	Tipus (*)	Criteris d'avaluació	Criteris de qualificació o ponderació	
			Itinerari A	Itinerari B
Tècniques d'observació (registres, llistes de control, etc.)	NR	CA01- CA13.	5%	---
Proves orals en grup (debats d'aula)	NR	CA01- CA 03.	20%	---
				---
Treballs i projectes	R	CA-1- CA17.	75%	50%
Prova objectiva final	R	CA-4- CA14.		50%
<b>Total</b>			100 %	100 %

\*Aquest camp s'utilitza per especificar el tipus o caràcter de l'activitat d'avaluació: NR (no recuperable) o R (recuperable).

## 9. Recursos, bibliografia i documentació complementària

### 9.1. Bibliografia bàsica:

- VIDALES GIOVANNETTI, Ma. Dolores. El mundo del envase. Manual para el diseño y producción de envases y embalajes. Ediciones G. Gili, S.A. de C.V. México, 1995.
- Así se hace. Técnicas de fabricación para diseño de producto. Chris Iefteri. Editorial Blume. ISBN 978-84-9801-258-3
- Estructuras de packaging. Diseño de cajas y formas tridimensionales. Paul Jackson. Promopress. ISBN-13:978-84-92810-30-7

### 9.2. Bibliografia complementària:

- A.A.V.V. Ecodiseño de envases. El sector de la comida rápida. Elisava Edicions, Barcelona, 2000.
- CALVES, Giles ¿Qué es el packaging? G. Gili. Barcelona. 2004
- CLIFF, Stafford. Packaging. Diseños especiales. Año: 1993
- CONWAY LLOYD, Morgan. Diseño de Packaging (Colección Prographics) Index Book
- DENISON, Edward. Packaging. Envases y sus desarrollos. Año: 1999
- DESIGN, Mono ; AMBROSSE, Gavin ; HARRIS, Paul . This side up : diseños de packaging originales. Index Books. 2003
- EMBLEM A. y EMBLEM H. (Eds.). Fundamentals of Packaging Technology, The Institute of Packaging, Reino Unido, 1999.
- EMBLEM A. y EMBLEM H. Packaging 2 Dispositivos de cierre (Fundamentos de Diseño) Ed. Index Book, 2000
- Fishel, Catherine. Perfect Package. Editorial Rockport. EEUU, 2003
- HOFFMAN, D. Donald. Inteligencia visual. Cómo creamos lo que vemos. Paidós transiciones. Barcelona, 2000.
- LOZANO, Juan Ramón. La nueva normativa de los envases y embalajes. Ed. FC MORILLAS & ASSOCIATES Packaging e Identidad Corporativa desde el punto de vista de este grupo de diseñadores. Editorial Index Book
- MUNARI, Bruno. ¿Cómo nacen los objetos? Apuntes para una metodología procesual. Ediciones G. Gili, S.A. Barcelona, 1983.
- PATHAK Haresh. Structural package designs, diseños de estructuras para embalajes. The pepin press 1999
- PIPES, Alain. El diseño tridimensional. Del diseño a la pantalla. Ediciones G. Gili, S.A. Barcelona, 1989.
- SALA, Màrius, Lürzer's Special Archive Packaging Design, Lürzer's Archive
- SALA, Màrius, Lürzer's Special Archive Packaging Design 2, Lürzer's Archive
- SALA, Màrius, Packaging made in Spain 02, Barcelona: Index Book, 2001
- SANDERS, Norman y BEVINGTON, William. Manual de producción del diseñador gráfico. Ediciones G. Gili, S.A. Barcelona, 1986.
- SELECT A Graphic Design from Spain, Index Book, 2000
- STEWART, B. Packaging Desing Strategy, Pira International, 1994.
- WONG, Wucius. Fundamentos de diseño Ediciones G. Gili, S.A. Barcelona, 1995.

### 9.3. Altres recursos:

-

## 10. Altres observacions (si escau)

-